

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj: Ötvenéves példányokért 5 kr. Nagobb terjedelmű, mint szintén több ízben...

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve: Egy évre 10 ft. — kr. Negyed évre 2 ft 50 kr.

Legujabb. 27. évfolyam. A magyar ifjuság... Előfizetési árak... Hirdetési díj... Kozakuralom Budapestben... Eladók... Eladók... Eladók...

Debreczen, jan 22.

Az alább következő soroknak elolvasását ajánljuk különösen tisztapárti polgáraitunk becses figyelmébe, a melyekből bőségesen meggyőződhetnek a felől, hogy minő hiba lett elkövetve azon tény által, midőn szegény hazánk sorsát azon geszt ember kezébe tették le, ki hét évig szörhátot port az őt körülölköző hordozó híveinek szemébe úgy betudván magát mesterséges fogásival fészkelni a tévelyben tartott polgárok szívébe, hogy még akkor is bizalomnak szavazására lehetett őket némely vétkes emberekre szoritani, mikor már társadalmunk minden rétegében sápadtan ült a szörnyképét a pusztulás és corruptió hényára.

Kozakuralom Budapestben.

(B.) Thaisz Elek urnak, a budapesti rendőr-kozákok hetmanjának, ma ismét nagy nagja volt. Lovas darabantjai élén vonult — esodület és izgalmat kelte — az osztrák államvasut indóházához. Mi történt? A közrend volt-e fenyegetve garázda tömeg tüntetése által, avagy épenséggel oly félelmetes utazókat hozott-e az alföldi vonat, hogy fogadtatásukra a fővárosi rendőrség összes lovasságát kellett kiindulni?

Koránsem. Száz s néhány békes czeplédi polgár érkezett szülővárosukból Budapestre, hogy innen este tovább utazva, megvigyék Kossuth Lajosnak a képviselői megbízó levelet. Eléjük az egyetemi ifjuság sietett ki a pályaudvarra, azzal a komoly, öntudatos, utcai botrányokat kerülő magatartással, mely oly diszkrétisan jellemzi két főiskolánk jelenlegi hallgatóit.

Am a fogadtatás örömpoharába keserű ürömeséppel vegyített Thaisz Elek fogd-meg-seregének vártalan beavatkozása. Hallja meg az ország a fővárosi rendőrség által elkövetett durva visszaélések s aztán itéljen a felől: vane Tisza Kálmánnak joga beleszólni azzal, hogy vagyunk olyan alkotmányos állam, mint Anglia.

Mi történt? Ifjuságunk üdvözölni akarta a küldöttséget a pályaudvarban s aztán bekísérni a városba, zenezvöl. Hol van itt az indóház rendőrség föllépése? Minő törvények vagy szabályrendeletek tiltanak ilyen békes jellegű övölést? Ki vagy mi volt fenyegetve nyugalmában vagy biztonságában az ártatlan tüntetés által? A kormány, az állam, vagy talán a — dynastia?

Egyik sem, senki sem! Kossuth mellett tüntetni, ma nem annyit tesz, mint a dynastia ellen tüntetni. Kossuthot eltemni, Kossuth hazajöveleit ohajjani, ma nem annyit tesz, mint a magyar közvélemény létesítését buzdítani. Az a tömeg, mely a „szcolionni remete” iránti ragaszkodástól és bizalomtól vezéreltetve vonult ki az indóházhoz s lelkesen megjelölt az esetleg arra kocsizó királyi párti élnek, bizonyosság tesz arról, hogy Kossuth tisztelői egyuttal hű s loyális alattvalói a koronás magyar királynak.

De hírhedt „alkotmányosságunk” hatalmat ad a kormánynak s közegeinek megakadályozni minden olyan övölést s tüntetést, mely nincsen nyitkra. A Bachkorszakban s a sokat emlegetett zandárvilágban nem jártak el brutálisabb önkényvel a hatalom közegei, mint a gasszi ellenzéki államférfiuból miniszterelnökké lett Tisza Kálmán kormányelnökségének idejében. Tizenhat évvel ezelőtől szuronyokkal verte szét az osztrák rendőrség a márczius 15-ikének megünneplésére a bezárt ajtóju egyházakhoz seregöl egyetemi ifjuságot. Ma Tisza Kálmán belügyminiszter kozakjai lovakkal ugatnak az ifjuság közét, mely választó-polgárok üdvözölése siet, sőt nem habozásan vért ontani sem, ha derék ifjuságunk nem sietne utjából állni a nyers erőszaknak.

Hol itt a különbség az osztrák rendőriáram s a magyar alkotmányos állam között? — Mennyivel több szabadsága van az állampolgárnak 1876-ban, mint 1859-ben? Mi különbség van a között, ha Protzman és k. rendőrei, vagy Thaisz Elek darabantjai kergetik szét az övölést rendező közönséget? Lehetetlen, hogy a magyar közvélemény föl ne vessen e kérdéseket s azon meggyőződésre ne jusson, hogy a polgári szabadság Magyarországon nem egyéb, mint fikció.

S még Angliával merik párhuzamba tenni alkotmányosságunkat a kormánypárti humberg nagymesterei! Angliával, hol négyülékes a radikális párt szónokai a leghevesebben kelnek ki a királyság ellen, a köztársasági kormányforma behozatalának szükségességét hangsúlyozva, a nélkül, hogy csak egyetlen hájszálkát meggyőzöljenek, Angliával, hol szabadon s bánatlanul tüntethet mindenki a kormány ellen! Ne Angliával, hanem Oroszországgal helyezték párhuzamba viszonyainkat, amiók. Csak ott, a kozakuralom hazájában, akad párja a budapesti kozakuralomnak.

A czeplédi küldöttség Budapestben.

A megérkezés, bevonulás és fogadtatás.

Czeplédváros választó polgárainak küldöttsége az előleges megállapodás szerint tegnapelőtt délelben érkezett Budapestre az osztrák állampályára vonatval. Fogadtatására az egyetemi ifjuság 33-as bizottságán kívül roppant számu néptömeg gyülekezett az indóházhoz, melynek egyrésze, különösen egyetemi hallgatók a Szabadság-közönségtől kiindulva és utközben a sokaság által folyton nagyobboda érkezett ki.

A pályaudvar és az előtti tér el volt leprve. Miután II. öra elmult s a vonat megérkezett ideje közeledett, fokról-fokra a közönség és állások foglalva főként a bejárati köröl, pillanatonként nagyobboda feszültséggel várta a küldöttséget megérkezését. Azonban a fogadtatás nem oly simán folyt le, mint azt bárki gondolta volna, mert a rendőrség, mely tegnap oly gyámoltalan semmissévalósággal letépdeste a küldöttséget fogadtatására felhívó proklamációt, ma meg jobban beleavatkozott a fogadtatás ügyébe. S egy botrányval, a Tisza-ára egy hitvány fattyuhajtsával ismét gazdagabb lett Magyarország alkotmányosnak nevezett története.

Alig érkezett meg a 33-as bizottság az indóházhoz és alig helyezkedett el a több ezre mező tömeg körül, mikor megjelent nagyszámú rendőrök élén Thaisz főkapitány s megkezdte brutálisainak sorozatát, legényeinek segédle-mével hol oköllel, hol hazugsággal, a mint éppen kedvezőbbnek mutatkozott.

A véletlen hozta úgy, hogy éppen arra ment vadászatra. Új-Pest felé.

A kocsis elején ülő rendőr tollas kalpagja hamar észrevette az udvari kocsit és abban a királyt, kit a nép egy éljennel üdvözölt. Utána jött négy fehér ló által vonott zárt kocsiban a királyné, kit a nép észrevéve, többször nagy éljenzéssel és a kalapok levételével üdvözölt és az üdvözölésre viszonzásul a kocsis nemleg csillapította menetét és mintegy 10 lépésvire lassabban haladt.

Ezután a küldöttség ismét indult tovább. Orbók Mór, a 33-as bizottság elnöke második-magával kiszabadulva a rendőrök körmei közöl, színtelen a menethez csatlakozott. A Londonszabadság előtt megrendezkedett és elől Czeplédváros zászlójával szabályos sorrendben vonult el a váci-utú hosszában a városba.

A küldöttség tagjai alkalmi feliratú vöröszöld tollat viseltek. Összesen 114-en voltak. Nyomukban a több ezrezi nép és a rendőrök. Igen is: a rendőri fedezet alatt kísértette a fővároson végig Tisza Kálmán magyar miniszterelnök meghagyásából Thaisz Elek főkapitány Czeplédváros legjelesebb polgárainak azon szándékát, hogy a kik e város zászlójával, a város megbízásából, élőkön a polgármesterekkel mennek végezni egy egyszerű alkotmányos funkcióit.

A menet rendben vonult a „Hungária” szálloda felé. Mint ahogy eleinte kívonult s maga tartotta fen a rendet a 33-as bizottság, oly kifogástalanul jutott a váci-utú, a Deák-téren és a Deák Ferenchez-utczán végig a küldöttség a „Hungária”-ba.

Már akkor tömegesen állottak ott a rendőrök. Miután a 33-as bizottság kezdeményezésére a „Hungária” első emeleti dísztermében közös ebéd volt tartandó, a küldöttség e terembe vonult fel.

Es itt a „Hungária” termében történt meg a 33-as bizottság részéről a küldöttség fogadása. A bizottságból csak 4-5 tag volt jelen. A többiekét körülzárólva tartotta a hidegen a rendőrség kün az állomással s velök együtt számos üzlet embert, kik éppen dolgukban jártak a vasutnál.

A küldöttség a teremben elhelyezkedve, Orbók Mór a következő beszédet tartotta: Czeplédváros tisztelt küldöttsége! polgár társak!

Nagy örömmel értesültünk ama hazafias manifestációról, melyet Czeplédváros nemes polgársága a mely eszi és lélegléti legnagyobb hazafit, Kossuth Lajos egyhangulag országgyűlési képviselőjévé kiáltotta ki. De annál leverbőben hatott ránk nagy hazánkfiának legutolsó állásfoglalásában tett nyilatkozata, miszerint szigorúan ragaszkodunk azon körbéli elhatározásához, hogy jelen viszonyok közt a hazaszent határát át nem lépheti. Már esügdünk, már csaknem reménytelenül esett vissza ifju lelkünk ama szomorú merengésbe, melybe a drága hon aggasztó sorsa előbb ejté, — midőn tudomásunkra jutott, hogy önk, nemes polgárok, mégis reménykednek s személyesen keressétek fel a dísző férfiút honfiai bu-árményekbe a reményességbe, hazahívni őt honának és szerető népének megmentésére, mely csaknem három évtized óta nélkülözött, lángeszét a politikában, áldott kezét a tettek mezején, mely oly epvede várja őt, mint reménynek utolsó istábját, mint prófétáját. Okulva önknek, mint idősebbeknek és tapasztaltabbnak lelkes példján — szikrát kapott a remény s ujra lángra gyult lelkünkben. A lelkesítés eme szent tüze szölitott ide minket, üdvözölni önököt, mint a közvélemény tolnakodóit, mint a magyar nemzet létező-életéről összefüggő missió bajnokait — a budapesti magyar ifjuság nevében. Nem politikailag ifjuság vagyunk mi, hanem a szomorú körülmények megtanított minket komolyan, melyen gondolkodni, s azon nagy eszmék, az igazság fényétől körül ragyogott tiszták elvek lázolata, melylyel nagy hazánkfiának leveleiben találkoztunk, lelkünket egygyé fűzte, az ige testté lön, mint önk köz s e két identikus test egyesülése a közös lelkesítés magasztos egységében most nyer kifejezést. Megáldottunk önököt nagy utójában, hogy hazafias fardozásokért tiszteletünkkel adozunk, hogy azonos érzelmeikkel test szíveink egy szent harmóniában dobjanának össze, hogy a budapesti magyar ifjuság izenetét — a hon atyjához — átadhassuk, s hogy egyesült szívvel, egyesült lélekkel kiálthassuk még egyszer, de nem utó-jára: éljen Kossuth Lajos!

Orbók beszédére Czeplédváros polgármestere, Barta Ferenchez válaszolt. Ezután a küldöttség a „függetlenségi” körbe vonult, hol a függetlenségi párt orsz. képviselői nagy részben jelen voltak.

Miután azonban az eredeti program megartását a rendőrség előzetesen lehetetlenítette, a függetlenségi körbe se ment a küldöttség testületileg, csupán úgy, hogy egyszerü tisztelegés végett; a ki akart, elment; a ki pedig nem akart, az elmaradt. A 114-ből elemek 111-en. Itt ünneplésen se fogadás, se üdvözölés nem történt.

Aztán a küldöttség a párt jelenlevő tagjával együtt visszatért a „Hungária”-ba, a közös ebédre.

A diszebed.

A 33-as bizottság a „függetlenségi kör” helyiségében egyesülve a czeplédi szász küldöttséggel — 2 órákor példás rendben felvonult a Hungária nagy dísztermébe, hol a banket 1/3 órákor — mintegy 300 résztvevő jelenlétében kezdetét vette. Nagy számmal volt képviselve az egyetemi ifjuság, a fővárosi polgárság s a fővárosban levő függetlenségi képviselők mind jelen voltak. A társaság — Thaisz botrányos beavatkozása dacára — nagyon élénk, jó kedvű volt. A tosztok kezdetüket vették. Az első poharat Orbók Mór, a 33-as bizottság elnöke emelte ő felségére a királyra, kit, mint legelső magyar embert — első sorban illet a tisztelet. Másod sorban Barabás Béla emelt poharat Kossuthra, mint legnagyobb magyarra. Mindeket köztöntést zajos „éljen” követte. Balázs K. cigányzenész zamatos darabjai töltötték ki a közöket; ki is játsza a Kossuth-induló. „Lajos bácsi azt izenté”, „Jaj de...” sat. című darabokat. Ezután a pohárköszöntések hosszú sora következett. Dobos czeplédi lelkész tosztjában a küldöttség elzáróját fejtegette: Németh Albert a küldöttségre, Simonyi Ernő az egyetemi ifjuságra, Kozma Gyula a czeplédi választó polgárokra, a czeplédi polgármester szintén az egyetemi ifjuságra, Dilepszky a török nemzetre üritették poharukat.

Közívánatra szólottak még Irányi D., Lieszkovszky J., Moesáry L., Orbán B., Madarász sat. Az általános kedv folyton fokozódott. Most távirat érkezik a czeplédi polgármestertől, Arad — Kossuthot tisztelő — polgáraitól Barabás Péter aláírással. A távirat tartalma ez: „Üdvözölve a hazafik legnagyobb hazafit: Kossuth Lajost, — áldás és szerencse kísérelje utójában a küldöttséget.”

Majd egy névtelen költemény adatik át ugyanezek a polgármesterek. — mely így hangzik: Kossuth-nóta: Kossuth Lajos gyere hazát. Int az idő, hív a hazát. Díeső apánk! Esdve kérünk! Légy még egyszer a vezérünk. Esdve kér a szegény haza: Mindnyájunknak édes anyja.

Ha baja jön: összetartunk. Rozsdáste ősi kardunk. A szegrelő majd leemeljük. Elét is majd csak kifenyjük — Egy szálunk ki a csatára. Hazánk üdve és javára.

Jer, jer hamar, ne kés soká. Enyhítsd a nép nagy nyomorát. Benned van csak a reménye. Te vagy annak szentfénye. — Esdve kér a szegény haza: Kossuth Lajos gyere hazát!

Egy fővárosi polgár azon indítványt teszi, hogy a Stambulban idözó testvér egyetemi ifjuság küldöttségéhez a következő távirat menesszessék a banket vendégeinek nevében: „A leguagyobb hazafi Kossuthhoz induló czeplédi országgy. választó-kerület küldöttsége üdvözletet küldi az egyetemi ifjuság küldöttségének és megbizja, hogy az állam kormány feje Midhat pasa ő fensége előtt fejezze ki a testvér német irányban táplált legforróbb érzelmeinket, s jelentsse ki, hogy az esetre, ha a sors úgy fogja kívánni, a vitez testvér török nemzet, a mi hálás magyar karjainkra mindenkor számíthat.”

E távirat azonnal utnak indítottat. Ezután megállapodván abban, hogy a tömeges indulás a redőli sörházból 7 órákor történik, a díszes társaság kezdett szétoszlani.

Az elutazás

A Hungáriából a czeplédi küldöttség köréből fél 7 órákor indult ki. — az utca lovas rendőrökkel volt tele rakva, mi a czeplédek általános ellenszenvével találkozott és gyöny meggyőződés történtek a rendőrség főnöke és lüeséges darabantjaira. — A küldöttség indulására várakozó több ezrezi száma tehető tömeg a legnagyobb méltatlankodások közt szórta átkait a rendőrségre és hangos szavakban hibáztatta a kormány eljárását, mely a tüntetést nem meggátolta, de slendrián intézkedései által növelte. — A redout elébe jutván a tömeg, a sörházban várakozó függetlenségi párti képviselők csatlakoztak a czeplédi küldöttséghez, miközben egy hang — a fővárosi rendőrség általi tetteleges bánárlmazását jelentette.

Ez általános megbotránkozást szült; annyival inkább, mert a czeplédek minden egyes tagjai a legmérsékeltbben viselvén magát, semmi okot nem szolgáltatott ily brutális hazálmaskodásra. — A nép tömeg átkot szórva az önkénykedésre — a lánzhidnak tartotta utját, azon reményben, hogy a küldöttségnek több kellenetlensége nem fog történni; de mily nagy volt meglepetése, midőn a lánzhid lovassága gyalog darabantoktól álllva, elzárt-kom nyilvántatott és a Kossuthoz utazó küldöttség tagjainak is csak azon föltétel alatt jelentett ki ábtocsátatásuk, ha hitelsen tudják bizonyítani, miszerint a czeplédi küldöttség tagjai. De hogyan történnék ez? Megoldotta a kérdést Thaisz Elek.

S ugyanitt a polgármesterre hivatkozott, mert ennek a küldöttség minden egyes tagját személyesen is kell ismernie. — Nevetséges argumentum, de talán sikerre vezetett volna ha nem találkozik is egy polgár, ki a lánzhidon átmenő czeplédekért felelősséget vállal annyival inkább, mert a polgármester távol-léte Thaisz uram előtt hitelsen constataltat. — A küldöttség tagjai tehát szerencsésen a lánzhidra jutottak, de midőn az egyetemi

polgárság képviselőire került a sor, elzár-tott az ámenettel, csupán Kozma és Németh-nek sikerült különös protectio útján a küldöttség sorában maradni.

Nagy tetemény, mert az ifjuság által Kossuthnak küldendő üzenetek átadásával Kozma volt megbizva s így ha nem sikerül is a 33-as bizottság többi tagjainak a budai indóházhoz jutni, az egyetemi polgárság elzáróját. — Azonban mire nem képes a fiataliság? Kocsikba ülve sietett, a rendőrség furlangján kifogni, és sikerült, mert alig egy pár tógot kivéve, mindannyian még utközben utolérték a pályaudvar felé vonuló küldöttséget. — A függetlenségi képviselői propellerrel szálltak át a Dunán.

A lánzhidon átvérte a budai oldalon nagy néptömeget várt a küldöttségre, melyet hatalmas éljen kiáltással fogadtak. Innen az indóházig nem történt más nevezeteseb esemény; a czeplédeknek a fővárosi rendőrökkel elleni hevesebb kifakadásainál, mire okot adott azon körülmény, hogy számos lovasrendőr menesztett utána. Még a közbeszülésben megöszült Dobos lelkész is kéyzetlen volt kinyilatkoztatni, hogy a maina-pig nem hitte, miszerint ő mendőzlam alattvalója s öröndött, hogy nem esszen van az idő; melyben ezt személyesen is Kossuthnak tudomására hozhatja.

Megérkezvén a küldöttség a pályaudvarhoz, minden egyes tag sietett már délelőt átküldött podgyászának kikérésére, de e közben megérkezett Thaisz főkapitány is, hogy az állomási főnöknek személyesen adja ki azon paranast, miszerint az utazók kívül csak saját felelőségére bocsáthat más személyeket is a pályaudvarra, megakrvaran ezzel gátolni, nehogy a 33-as bizottság átadása üzenetét Kossuthnak, — de most sem fogott ki az ifjuság, mert ez értesülvén a rendelet-ről, a kocsikba szállás előtt, — Kozma Gyula egyik szofalásig megettelt váróteremben következő hatóság beszédében adta át a magyar ifjuság, de különösen a fővárosi testvér egyetemiek polgárságának Kossuthhoz intézett üzenetét: Igen tisztelt polgártársak!

Engedjék meg, hogy mi előtt annyira nevezetes küldetésökben utra indulnának. Önök-höz, kedves hazánk hű magyarjához, és állami életünkért tiszta érzellettel lelkesülő igaz honfiakhoz — a magyar nemzeti ifjuság, de különösen a fővárosi testvér-egyetemes polgársága nevében — ha gyenge szavakkal is, de annál forróbb érzelmeiből eredő bucsusztó mond-hassak! Engedjék meg kérem, hogy mielőtt távoznánk, kifejezést adhassak azon hazafias elhatározásunk feletti örömmünknek, melyet most, midőn hazánk végszjátatu felhőköl fenyegetve a legválságosabb viszonyok közt ingadozik — a nagy Kossuthban oly férfiat választottunk meg országgyűlési képviselőjünk ki hazaszertete lángoló érzetében bámulattal töltötte be a világot, megismertette a magyar becsületet; államok és nemzetek kebelében keltette fel a nemzeti szabadság érzetét; és a kinek távolléte — bár három évtized óta elisólván tőlünk a számuézetes keserű kenyere mellett zokogva sir, Hunnia nyögése felett, és viseli a hontalanság égető sebéit, — jelen viszonyaink között, minden vezér nélkül állunk, oly mélyen érzett szükség!...

A magyar ifjuság sohasem volt következetlen önmagához. — Búszkéséggel tekint mult-jára; önérettel emlékszik meg Kossuthról, ki megantotta hazaszertete.

Most, midőn önk t. polgártársak! magas reményekkel, férfias elhatározással mennek ut az Adrián, felkeresni a hon feletti bánatjában megöszült szabadság-bajnokot a magyar ifjuság nem maradhat szólanul; a magyar ifjuságunk dejtelt kell adni magáról, és nagy fi-át bár egy isten hozzád által üdvözölni nem mulaszthatja.

Az idő mostohaasága tiltja, hogy személyes képviselőinket az önk igen becses társaságában balványképpünk, ideálunk üdvözlétre küldhessük. — Kérjük önököt, adják át ne-vünkben is Kossuthnak hódolatlejtés üdvözle-tünket és mondják meg neki, hogy valamint a gyzásos emlékü 1848-ban apának az intó szóra dörgő villamok közt szórtak halálos menyköveket a jog és igazság tapodóira, szabadságunk elnyomóira, úgy most mi is a hazaszertete égető hevében keszek vagyunk — ha a közönség kívánja — vörünköt ontva életünk-kező áldozni szeretett hazánkért; mondják meg kérem, hogy a távol ködében forrongó vihar vést jósló reánk nézve; nehogy az új tavasz vérszázakat hajtsjon és megsemmisítse közel 30 év keserves törekvéseit; adják át kérdésükkel a mi eszedésünket is, hogy elfogadva az önk által oly tiszta meggyőződésből ányújtandó képviselői mandatumot, siessen borus egy hazánkba és osszassa el a felhököt, hogy tisztább fényvel tündököljön a nap sugarainál! Mond-ják meg kérem, hogy a magyar nemzeti ifju-ság nemcsak érzi, de lelkéből ostromlik jelenleg is az ő mély bánatjában, melyet hazáukra nézve a keletől feléjünk vészben látuoiki ihletség-ge jósol. — Jöjjen és hangzatosan sirlénylő szavát, hiss annyira szeretjük, hogy nevének emlitésével inkább belesnek ajkunk! Jöjjen és a koronás magyar király díszes uralkodása alatt tetteze be azon alkotmányt, melynek alapját ő tevélde és korlátai között (az általa megteremtendő) a szabadság följén meggyőzem, hogy hogy nem rendőr állomat értek uraim — él-vezze a béke édeit: Jöjjen és éljen addig, míg a honnak élhet. Jöjjen hogy majd, ha a végte-lesztől, e hon határa közt birjuk kihált szí-vét! Jöjjen, mert ha

